

LA INUNDACIÓ D'ALAUÀS
EN 1.731

La inundació que va sofrir la vila d'Alaquàs el 1731, ens ha quedat registrada al Llibre de Títols de l'Arxiu Parroquial de Torrent. En ell s'ens descriu les vicissituds passades per les poblacions d'Alaquàs i Aldaia els dies 14 al 16 de setembre del 1731.

Les pluges torrencials en la zona mediterrània són prou conegudes i els seus efectes devastadors més encara. Les precipitacions ocasionen desbordaments de rius i rambles. En la majoria dels casos es produeixen per un corrent d'aire calent i humit molt inestable de la mar, que s'alça brusca-ment davant l'obstacle de les muntanyes, així com també una gota d'aire freda o depressió en altura.

Encara que no sabem quin fou el motiu, si que sabem el desenvolupament i les conseqüències, els dies abans esmentats. Una gran tempesta descarregà abundantíssima aigua en tot el Pla de Quart, fent augmentar el caudal dels barrancs extraordinàriament, al mateix temps que les poblacions d'Alaquàs i Aldaia es veien invadides d'aigua, assolant quantes cases i corals trobava per davant.

Els mals en la població d'Alaquàs afectaren tots, tant llauradors com artesans, si als primers s'els emportà forment, oli, garrofes, vi, aiguardent; als segons els trencà els forns ollers.

La gent per la seua banda es refugià al convent del Mínims el qual per estar més alt no entrà aigua, i al castell, on entrà gran quantitat d'ella, però suportà l'avinguda.

Les ajudes de les poblacions afectades i en especial a Alaquàs no es feren esperar, Torrent envià primerament al síndic i al metge per veure el que necessitaven, enviant quatre càrregues de pa i oli, i destinaren un dels tres forns que tenia el poble per tal de proveir la població en els dies següents.

També vingueren ajudes del Capítol Catedralici que envià 2000 lliures; del procurador del senyor d'Alaquàs que va donar un ral a cadascú, i així mateix senyors de València que enviaren els seus donatius.

Posteriorment es féu necessària la reconstrucció del poble, a tal fi convocaren als mestres, oficials, obrers de vila i manobres de València, que en dos dies i repartits en esquadres de dos-cents obrers arreglaren el poble d'Alaquàs.

ARXIU PARROQUIAL DE TORRENT

Llibre de Títols. fol: 1 r. y fol 1 v.

" Diluvi de Alaquàs del any 1731"

En 14 de setembre de 1731 en la vila de Alaquas tenint custodiat encassade Baltasar Portales la Ymage de Sant Francisco de Paula per procesons advertiren que dita Ymage suava, per lo que cridaren al Retor, o vicari perpetuo de dita vila, y lo pare corrector del convent de Nostra Señora del Olivar orde de Minimos de aquella per a manifestarlos esta extraordinaria (—) (1) avien advertit en dita Ymage los qual avent vist supen (—) (2) y determinaren rebre acte de lo sus dit, dit dia per la vesprada a les quatre hores vingue una gran nuolada molt negra y descarrega grandissima aigua. Al altre dia continua en ploure y el dumenche dia 16 de dits, a cosa de la una hora del minch dia vingueren este barranch gran, y (—) (3) que dihuen tan creixcuts que dien los vells no aver vist en jamai tan grans barrancades, advertiren a este temps que les campanes de Alaquas tocaven arrebat y no podent passar lo barranch se ignorava encara que es presumia una gran affliccio en la vila de Alaquas, que al altre dia quant se pogué passar lo barranch es sabe la gran avenguda de aigua que vingue del Pla de Quart sobre Aldaia y Alaquas, pues en Aldaya aventse emportat casi tot quan avia en les casses aixi de forment, com de oli, garrofes, vi, aiguardents, y demes fruits que encontrar, llansanl a pedre tota la roba de les caixes, assi derroca poch edificis per ser obra forta, encara que en les casses avia 8, 9, y 10 pams de aigua; la que passa a Alaquas entre per la part de les eres derrocant casses, corrals y emportants la roba, y tots los bens que encontrava, perque la gent tot so deixa y es retiraren al convent, a hon no entra la aigua per estar en alt, deixant Alaquas derrotades casi totes les cases sino es tres o quatre a la part del convent.

Al castell es retira la altra part de gent, pero entra tanta aigua en ell que es un orror a no ser tant fort, com se veu se la haguera emportat. En dit castell tenia Antoni Torres arrendador de Alaquas entre altres una jerra de oli de 95 arrobes de oli en lo siller, y a mes de ser tan gran, estava clavada baix terra en obra de piñonada, la que trague la aigua perdentse este y demes oli. En casa el dit Portales ana nadant per lo quarto dita ymage de San Francisco de Paula pero no se lo emporta. La de San Roch que estava en altra casa se el emporta la aigua y no a aparegut. Deixa el forn que desenllosa y unes dones se salvaren dalt la teuladeta del moli y molts altres se poden notar.

Y al altre dia saben en Torrent esta gran desdicha de Alaquas envia este govern al Sindich Vicent Orti net de Pere, y al Doctor Antoni Espinos, insigne Doctor, a verur lo que necessitaven y vent que ya perien de susto, y de no menjar fens esta relacio dits enviats, enviaren quatre carregues de pa a Alaquas, oli y dos ampolles de cordials, que torna dit Doctor a administrara segons la necesital de caseu, despues plegaren per este, y enviaren dos carregues de pa, arros, sal, oli, de que an tengut remei los de Alaquas. A Aldaia, el retor de Manises, envia bona cantitat de pa, oli y arros de que quedaren socorreguts en continent, y este poble a continuat, per alguns dies, enviar socorros a Alaquas, y an destinat un fom dels tres que ya per a que es paste per a remei dels pobres de dita vila.

(1) Trencat a l'original ± quatre paraules.

(2) Trencat a l'original ± quatre paraules.

(3) Il·legible a l'original ± cinc paraules.

El Illustre Cabildo de Valencia a lliurat de la bolsa canonical dos mil liures dichs 2000 L. per a socorrer dites poblacions; Donant la comissio per a la distribució de elles a Don Francisco Orti y a Don Luis Fuentes canonges de dita ciutat.

Don Blas Jover alcalde major de la ciutat de Valencia y Procurador del Señor de Alaquas en continent se (—) (4) al total remei de estos pobres asolats; pres a mes de donar un real a caseu, tan jichs com grans per (—) (5) aguesen la inundicia molt corrupta de les casses, que deixa la aigua, a fet apañar lo cami de Valencia, per a fer portar molta racho-la de Moneada; y en dia 28 de dit mes tenint convocats tots los mestres y oficials obrers de vila y manobres de Valencia, per a lo altres dia, acudiren a dita vila, vingue dit señor en sa familia, ab gran provicio de menjar, que dividits en esquadres mes de doscents obrer de vila, a cada esquadra dona ses racions en gran orde, pues asta sa muller repartí y asisti a dits oficials en coses de pobres y repartinlos per son orde per les casses, enre dia de San Miquel disapte y altre dia deixaren dita vila molt reparada, contribuint Torrent en moltes eixades, y lligons, quedant tots los forns de les olles restablits per a poder treballar, y ve-hints en les cases recollits perque estaven en lo carrer; y crech piament tan gran obra de charitat, que no es pot ponderar, serà molt acceptada de Deu; en lo castell de dita vila a hon habita dit Antonio Torres, qui a administrar tots los socorros als pobres en este temps, ab gran charitat y calificado, que no podia fer mes un pare per sos filis, moncha el dit señor Alcalde Jover los dos dies ab gran regal en tots los mestres obrers de vila, tots en una taula, lo que els a obligat a la aplicacion de dit reparos de (—) (6) que en la realitat se a treballar molt. El Doctor Joseph Alanves Retor de esta parroquial de Torrent envia tambe gran porcio de pa, i oli a dita vila y diferents persones de Valencia an acudit en socorros a dita necessitat pero gracies al Señor ni desgracia ni de fam ningu a perit".

(4) Trencat a l'original ± quatre paraules.

(5) Trencat a l'original ± quatre paraules.

(6) Il·legible a l'original ± cinc paraules.

